

- Eemeren, F. H. van – Houtlosser, P. 2000. Rhetorical analysis within a pragma-dialectical framework: The case of R.J. Reynolds. *Argumentation* 14., 293–305.
- Faiglough, N. 1992. *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity.
- Foucault, M. 2000. Válasz egy kérdésre. A diskurzusról. In: Szabó Márton – Kiss Balázs – Boda Zsolt (szerk.): *Szövegváltozatok a politikára. Nyelv, szimbólum, retorika, diskurszus*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, Universitas. 423–441.
- Kibédi Varga Áron 1998. Retorika és strukturalizmus. In: Kibédi Varga Áron: *Szavak, világok* Pécs: Jelenkor. 48–60.
- Lanham, Richard A. 1991. *A Handlist of Rhetorical Terms*. Berkeley: University of California Press.
- Richards, I. A. 1936, 1950, 1965. *The Philosophy of Rhetoric*. Oxford: OUP.

Ardamica Zorán

A hatalom kommunikációja kutatásához

Diszciplínám és érdeklődési, kutatási területem szerint az irodalmi szövegek vizsgálatában érvényesülne a téma.

Kutatás tárgyává lehetne tenni:

- a szubkulturális csoportok hierarchiájának kifejeződése, ezen belül a hatalom verbális és nonverbális kommunikációja
- illetve e csoportok progresszivitásának, illetve regresszivitásának összefüggései (beleértve a legitimitás kérdéseit) a hatalom kommunikációjával
- külön figyelmet érdemelhetnek ezek az összefüggések a társadalmi és / vagy kulturális mainstream és az underground viszonyában
- illetve a lázadás motívumai mint a hatalmi kommunikáció befogadójának reakciói

A hatalom kommunikációja hipotézisem szerint átszövi az irodalmi szöveg különböző elemeit (nyelvi szinten, az irodalmi szövegek műfajaiban, a kompozíciós struktúrában [pl. a cselekmény egyes egységeiben] stb.), így annak többszempontú, komplexitásra törő elemzése lehet a kutatási módszer.

Amennyiben a szöveg strukturális analízise mellett genetikai jellegű elemzésre is sor kerülne, feltárhatóak lennének olyan „irodalmi szövegen kívüli” jelenségek, amelyek a hatalom kommunikációja mint jelenség szövegbe kerülésének motivációit indokolják, vagyis a szövegelemzés, az abból való kilépés lehetővé teheti, meg-

könnyítheti szövegen kívüli irodalmi, irodalomszociológiai problémák, jelenségek vizsgálatát.

A fenti és más lehetséges kapcsolódó, illetve a kutatás során indukálódó témák (pl. a nyelvi regiszterek megfelelései a kommunikáció csoportjai hatalmi hierarchiájának) feldolgozásának lehetőségei az irodalmi szövegekben azon eredményekre építhetnének, amelyek narratológiai, illetve retorikai alapvetését adnák a kutatási programnak, hiszen a szövegekben a kommunikáció többek között az alakzatok szintjén, azokhoz kapcsolódva lehet vizsgálható, természetesen a szociológiai, társadalmi, pszichológiai stb. vetületeket sem hagyva figyelmen kívül.

A fent vázolt témák kutatása hozzájárulhatna a két alapkérdésre (Mi a hatalom? Hogyan érvényesül?) adott lehetséges válaszok megadásához.